

MOLEN 'FORTUNA' (1890)
Schipperstraat 2a 9804 PN NOORDHORN
Interview met molenaar DREWE SCHOUTEN (1943)

Wie draait hier de molen?

"Klaas Hekker (1949) is hier al meer dan dertig jaar de vaste molenaar. Ik draai nu ongeveer acht jaar met hem samen op molen Fortuna. Daarvoor werkte ik ± 10 jaar in het hoger beroepsonderwijs als docent economie en ± 20 jaar als docent informatica. Verder ben ik penningmeester voor een kerkje in Haren en Delfzijl. Tot ik molenaar werd, was ik een fervent (zee)zeiler in mijn vrije tijd."

Zijn er genoeg molenaars in dit deel van Groningen?

"Nee. In heel Groningen staan zo'n 80 molens met ongeveer 40 actieve molenaars. Op elke molen is het wenselijk dat er twee molenaars zijn. Er is dus behoefte aan $2 \times 80 = 160$ min die aanwezige 40 molenaars. Dat betekent dat er wel 120 bij zouden mogen komen. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars is met een landelijke actie bezig om molenaars te werven. Ook in deze regio zijn we daar steeds mee bezig."

Hoe is het molenaarsvak voor jou begonnen?

"Mijn vader liet mij toen ik een jaar of 9 was foto's zien van molens. Hij, als hoofd van de technische dienst van het Waterschap, vertelde me trots te zijn dat hij alle molens in de Anna Paulownapolder had ingeruild voor elektrische gemalen. Pas toen ik in 2004 in Noordhorn woonde met uitzicht op molen Fortuna begon het echt, met een bezoek aan de molen. Klaas Hekker vroeg me toen molenaar te worden. Na een jaar meedraaien ben ik, enthousiast geworden, aan de opleiding begonnen."

Hoe ging dat met die opleiding?

"Dat ging goed, het heeft zo'n 1½ jaar geduurd. Had er toen al heel wat meer dan de vereiste 150 praktijkuren op zitten."

Wat moet je weten en kunnen?

"Natuurlijk de theorie die elke molenaar moet kennen, alle onderdelen van de molen en kennis van molentypes. Daarnaast is kennis van het weer heel belangrijk. Dat is trouwens iets wat je jezelf moet eigen maken, je houdt het weer steeds zelf in de gaten; dus niet alleen via de weerberichten. Wat technisch inzicht is gewenst. Belangrijker is vaardig zijn met je handen, b.v. nodig voor het billen(=scherpen) van de molensteen, of het manipuleren met die 1500 kilo zware molensteen, iets wat je normaal gesproken nooit doet. Op de meeste molens zorgt de molenaar voor klein onderhoud. Een beetje handig zijn is dus nooit weg."

Wat vind je inspirerend aan molenaar zijn?

"Het geeft me een kick de wieken van de molen op de juiste snelheid te laten draaien, gelijkmatig, wat nodig is om goed te malen bij een omtreksnelheid van de lopersteen van ca. 7 à 8 meter per sec. En dat handhaven, lettend op je gevlucht; 50 à 60 keer moet de wiek langskomen.. Bezig zijn met je zeilen. Het is heel bevredigend te zien dat 't meel goed gemalen is, d.w.z. van een constante kwaliteit, fijn of grof. Ik vind het ook heerlijk om met wind boven in de kap te kijken. Al de geluiden die de molen maakt, die determineren, dat is voor mij genieten. Verder vind ik het erg leuk om aan bezoekers te vertellen over hoe zo'n molen werkt."

Neemt molenaar-zijn veel tijd in beslag?

"Voor mij is dat twee dagen per week, elke zaterdag van ± 10.00 - 17.00 uur, en één andere dag. Ik heb wat met hout, en het een en ander met houtconstructies gemaakt, zwaluwstaart-/pen-en-

gatverbindingen enzo. Dus ik timmer hier ook heel wat af. Maakte o.a. hekjes om de traggaten, want veiligheid op deze publieksmolen gaat voor alles. Er komen hier nogal wat kinderen namelijk. Belangrijk is verder: zorgen voor voldoende draagvlak/goodwill bij de bevolking voor het draaien van de molen, dat hoort ook bij mijn taak vind ik. Daar gaat extra tijd in zitten, b.v. de abseildag die we hier hadden, de lampionnenkeuring, het stempelen bij de wielerronde e.d."

Iemand wil vrijwillig molenaar worden. Wat raad je aan?

"Draai eerst een half jaar mee op een molen in de buurt. Probeer onderscheid te maken tussen de molenaar als persoon en het eigenlijke werk op de molen. Het gaat in feite om 't laatste. Zoek, als je verder wilt gaan, een instructeur op die je ligt. Er zijn er verspreid over de provincie Groningen ongeveer zes actief. Een goede instructeur is onmisbaar.

Zijn er naast al die pluspunten ook minpunten?

Na een hele tijd diep nadenken, zegt Drewe:

"Nee, ik zou 't echt niet weten. Voor mij is een bijkomend voordeel nog dat mijn conditie er door het vele trappen klimmen beter op is geworden."

Herman Bink

18-04-2013